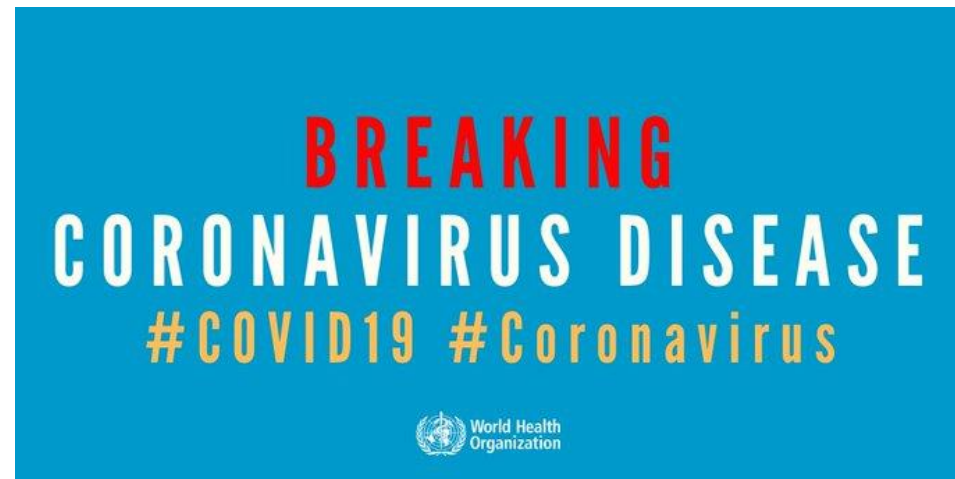

Μέτρα προφύλαξης και πρόληψης της διασποράς της νόσου COVID-19 στο σχολείο

Ξανθή Δεδούκου
Παιδίατρος-Λοιμωξιολόγος
Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας
26 Νοεμβρίου 2020

SARS-CoV-2 COVID-19

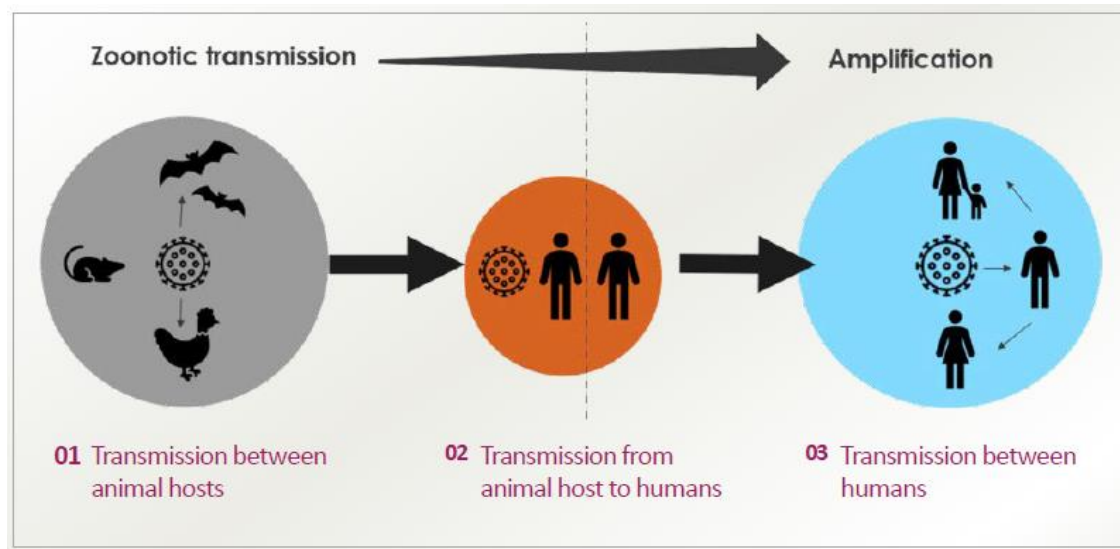

- **Δεκέμβριος 2019**, Wuhan city, Hubei Province, China
- 4 περιστατικά «**πνευμονίας άγνωστης αιτιολογίας**»
- **7 Ιανουαρίου, 2020, WHO**
 - 2019 novel Coronavirus (2019-nCoV)
 - Μετονομάστηκε μετά τη γονιδιακή αλληλούχηση:
Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus -2 (SARS-CoV-2)
- Η νόσος που προκαλεί: **Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)**

11 Μαρτίου 2020: ΠΑΝΔΗΜΙΑ

Coronaviruses

- Αναγνωρίστηκαν το 1960
- Ελυτροφόροι RNA ιοί
- Μολύνουν ζώα (θηλαστικά, πτηνά, νυχτερίδες) = ενδιάμεσοι ξενιστές
- **7 κορωνοϊοί** είναι γνωστό ότι **προσβάλλουν τον άνθρωπο**
 - 4 εξ αυτών προκαλούν ήπια έως μέτρια νόσο
 - 3 προκαλούν σοβαρή λοίμωξη

Order: *Nidovirales*

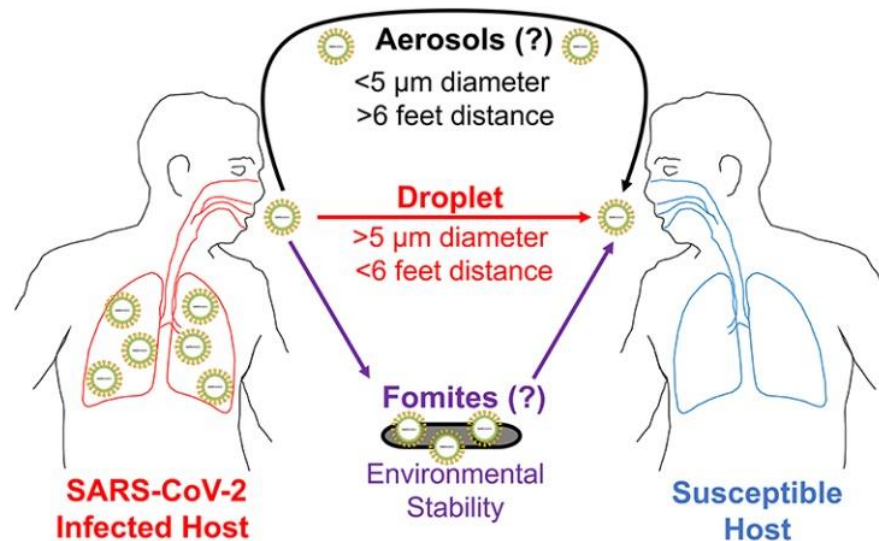
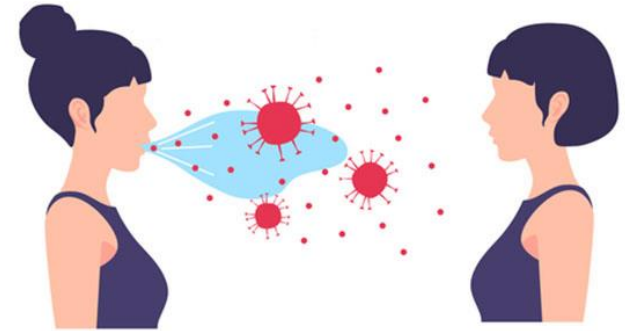
1

Family: *Coronaviridae*

Sub-family	Genus	Sub-genus	Species	Sub-species
<i>Orthocoronaviridae</i>	<i>Alphacoronavirus</i>	<i>Duvinacoronavirus</i>	<i>HCoV-229</i>	Κοινό κρυολόγημα Λοιμώξεις κατώτερου αναπνευστικού Λαρυγγotraχειοβρογχίτιδα/ βρογχιολίτιδα
		<i>Setracovirus</i>	<i>HCoV-NL63</i>	
	<i>Betacoronavirus</i>	<i>Embecovirus</i>	<i>HCoV-HKU1</i>	
		<i>Betacoronavirus 1</i>	<i>HCoV-OC43</i>	
		<i>Merbecovirus</i>	<i>MERS-CoV</i>	
	<i>Sarbecovirus</i>	<i>SARS-CoV</i>	(2002), Severe Acute Respiratory Syndrome	
		<i>SARS-CoV2</i>	(2019), Wuhan, China	
	<i>Deltacoronavirus</i>			
	<i>Gammacoronavirus</i>			

Μετάδοση SARS-CoV-2

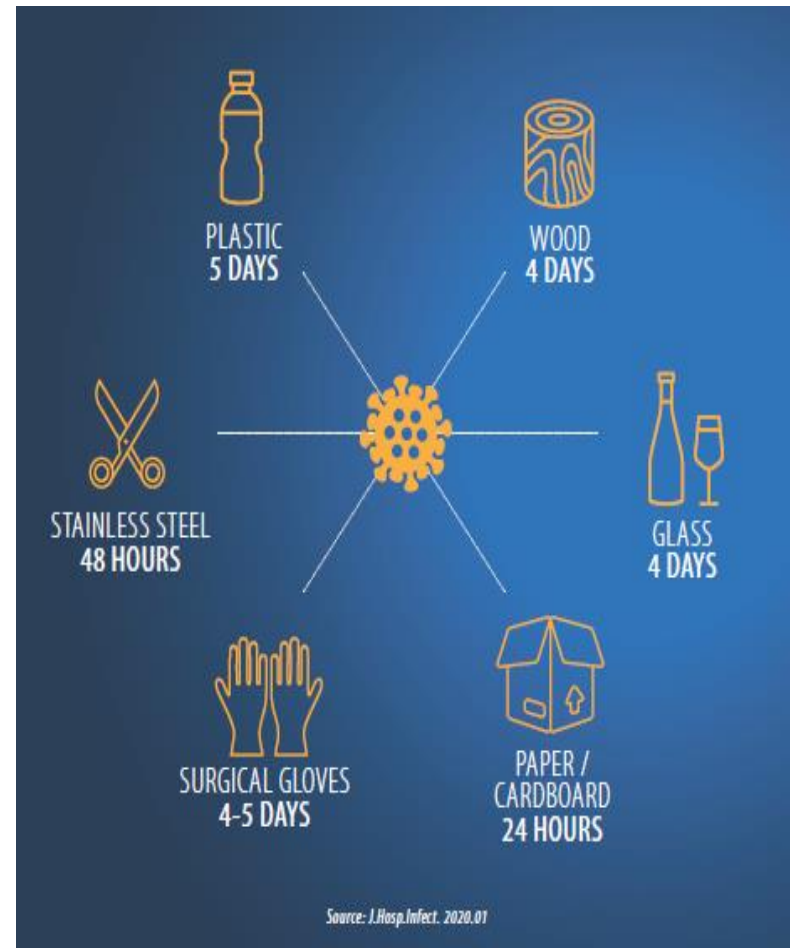
- **Από άνθρωπο σε άνθρωπο** μέσω **σταγονιδίων αναπνευστικού** (μεγάλα σταγονίδια από μολυσμένο άτομο κατά την ομιλία, βήχα, πταρμό κτλ)
- Μέσω **άμεσης επαφής** (π.χ χειραψία) ή **έμμεσης επαφής** με μολυσμένα αντικείμενα και επιφάνειες
- **Αερογενής μετάδοση??** Υπό ειδικές συνθήκες (κλειστοί χώροι, ανεπαρκής αερισμός, συνωστισμός και παρατεταμένη εκπομπή σταγονιδίων –π.χ. άσκηση, τραγούδι)

Νέος κορωνοϊός SARS-CoV-2

- **Επιβίωση στο περιβάλλον**
 - Εξαρτάται από θερμοκρασία, υγρασία και είδος επιφάνειας
 - Μελέτες άλλων κορωνοϊών: 2 ώρες έως 4-9 ημέρες
 - *Εξουδετέρωση από κοινά απολυμαντικά*

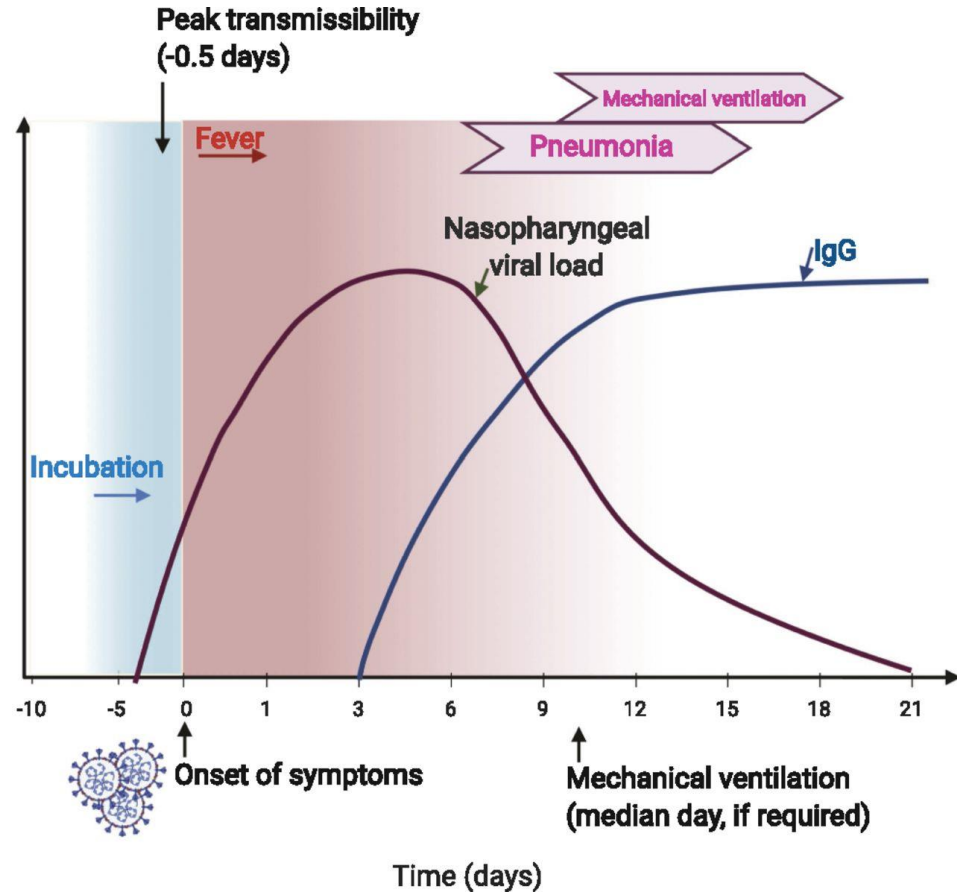
Ανίχνευση του γενετικού υλικού του ιού σε περιβαλλοντικά δείγματα ΔΕΝ σημαίνει απαραίτητα μεταδοτικότητα

Περίοδος μεταδοτικότητας

Απέκκριση του ιού

- Ο ιός μπορεί να ανιχνευθεί σε δείγματα ανώτερου αναπνευστικού:
 - Σε ήπιες κλινικές περιπτώσεις: 2 ημέρες πριν έως και 10 ημέρες μετά την έναρξη των συμπτωμάτων
 - Σε σοβαρή νόσο/νοσηλευόμενους: έως και 20 ημέρες
 - Πιθανότητα ανίχνευσης μολυσματικού SARS-CoV-2: <5% μετά τη 15^η ημέρα
 - Σε ανοσοκατασταλμένους ασθενείς: παρατεταμένη απέκκριση
 - Μεγάλη ηλικία και σοβαρή κλινική νόσος: απέκκριση υψηλότερου ιικού φορτίου
 - Το ικό φορτίο των παιδιών είναι ανάλογο με αυτό των ενηλίκων
- **Ανίχνευση ιικού RNA ΔΕΝ ΙΣΟΣΥΝΑΜΕΙ με μεταδοτικότητα** (εκτός εάν λοιμογόνα σωματίδια του ιού έχουν απομονωθεί σε καλλιέργειες)
- RNA του ιού ανιχνεύεται σε ρινοφαρυγγικά δείγματα και κόπρανα, αίμα, ορό, σίελο, ούρα, δάκρυα, μητρικό γάλα, πλακούντα, εμβρυικές μεμβράνες
- **Μετάδοση από ασυμπτωματικά άτομα**
 - 30-40% όλων των λοιμώξεων COVID-19 είναι ασυμπτωματικές
 - Παρόμοιο ιικό φορτίο σε συμπτωματικά και ασυμπτωματικά κρούσματα
 - Τα ασυμπτωματικά άτομα αποτελούν πηγή μετάδοσης του ιού
 - Μετάδοση κατά την προ-συμπτωματική περίοδο

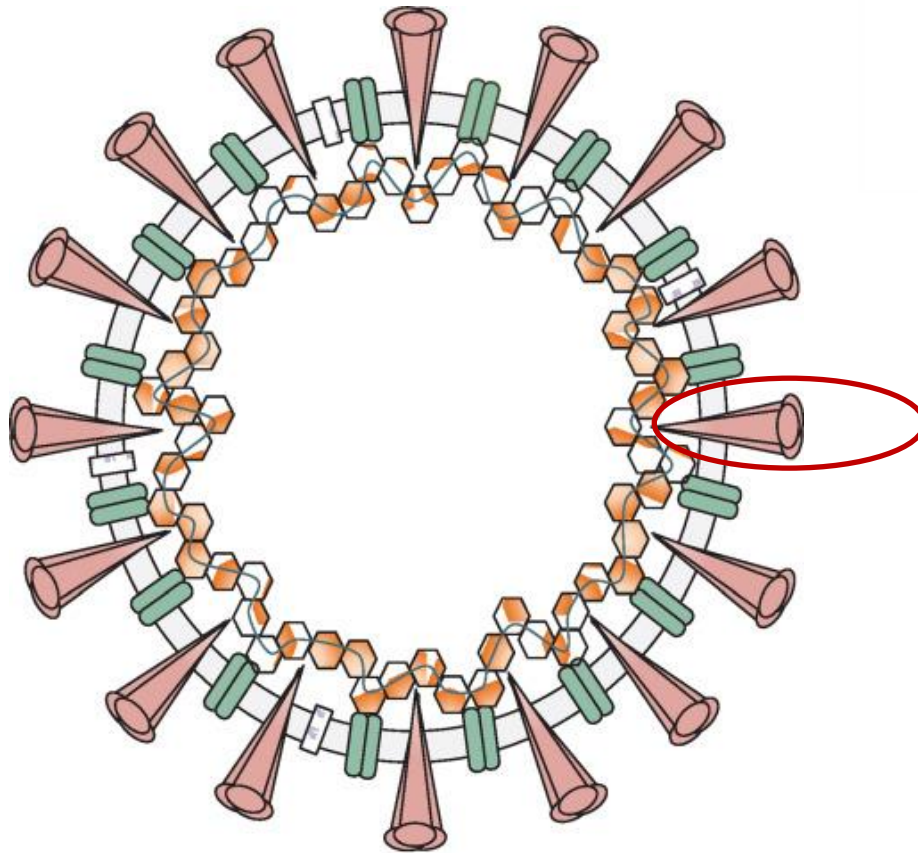
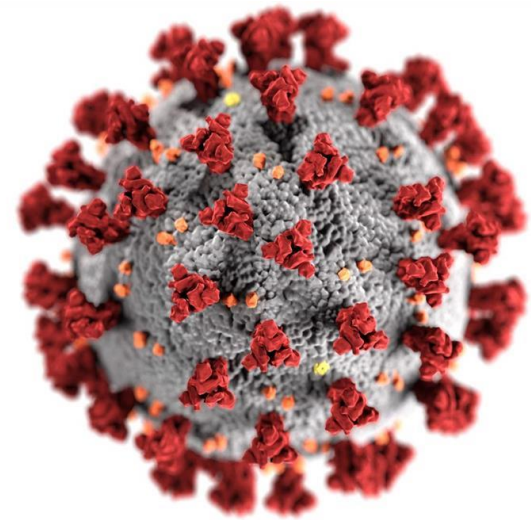
Ashley L. St. John, and Abhay P. S. Rathore *J Immunol* 2020;205:555-564

Παράγοντες που επηρεάζουν τον κίνδυνο μετάδοσης

- **Το περιβάλλον**
 - κλειστός ή ανοιχτός χώρος
 - Συνθήκες υγρασίας, θερμοκρασίας, αερισμού
- **Ο τύπος της έκθεσης στο μολυσματικό άτομο**
 - Ομιλία, βήχας, φτάρνισμα
 - Διάρκεια επαφής
 - Ποσότητα παραγόμενων σταγονιδίων
 - Ποσότητα μολυσματικών ιικών σωματιδίων στα σταγονίδια
- **Απόσταση**
 - Φυσική απόσταση >1 μέτρο: Χ5 μείωση κινδύνου μετάδοσης
 - Διπλασιασμός της προστατευτικής επίδρασης για κάθε επιπλέον μέτρο

Ο ιός SARS-CoV-2

Severe Acute Respiratory Syndrome Corona Virus -2

Spike protein: Πρωτεΐνη υπεύθυνη για τη σύνδεση με τον ειδικό υποδοχέα ACE2 και την είσοδο του ιού στα κύτταρα

- || Viral lipid envelope
- ▣ Envelope protein
- ▼ Spike glycoprotein
- ◊ Nucleocapsid protein
- ▣ Membrane protein
- ⋈ Viral RNA

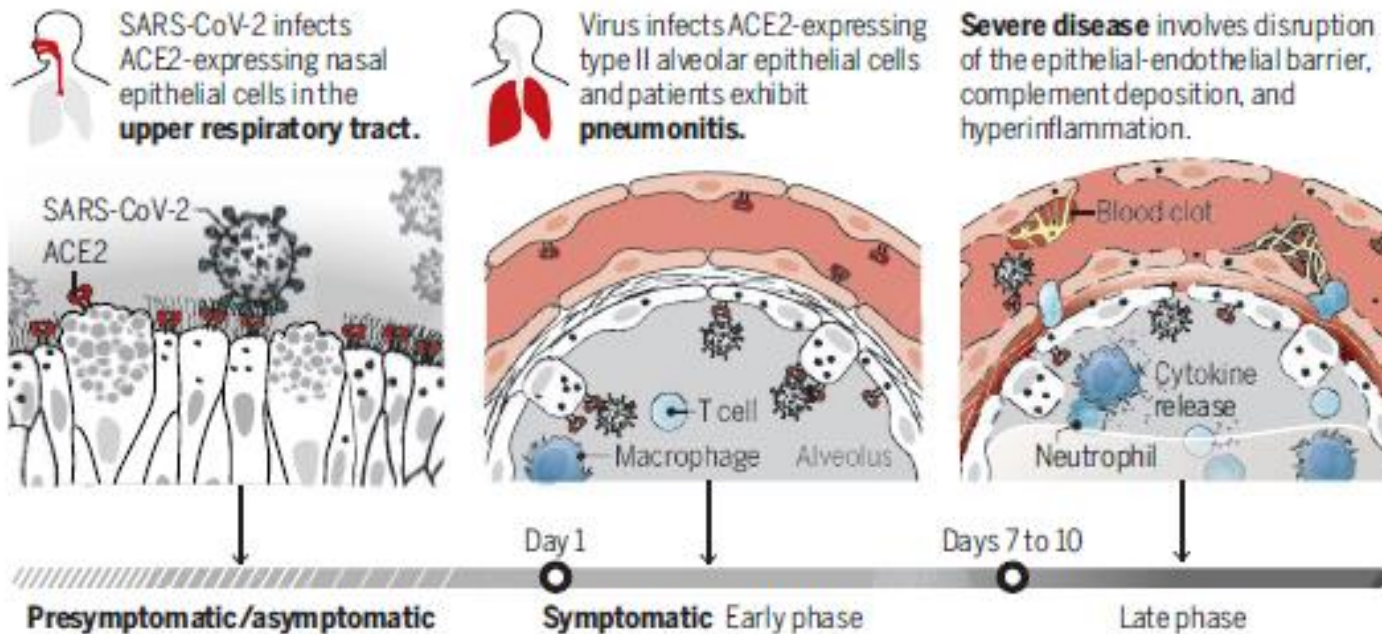
Corona Virus Disease 2019 (COVID-19)

- **Χρόνος επώασης**

- Διάμεσος 5-6 ημέρες
- Από 1-14 ημέρες

- **Παθολογεία**

- Διάχυτη κυψελιδική βλάβη, αγγειακή καταστροφή (σοβαρές αλλοιώσεις ενδοθηλίου, διάχυτη θρόμβωση, μικροαγγειοπάθεια και αγγειογένεση)

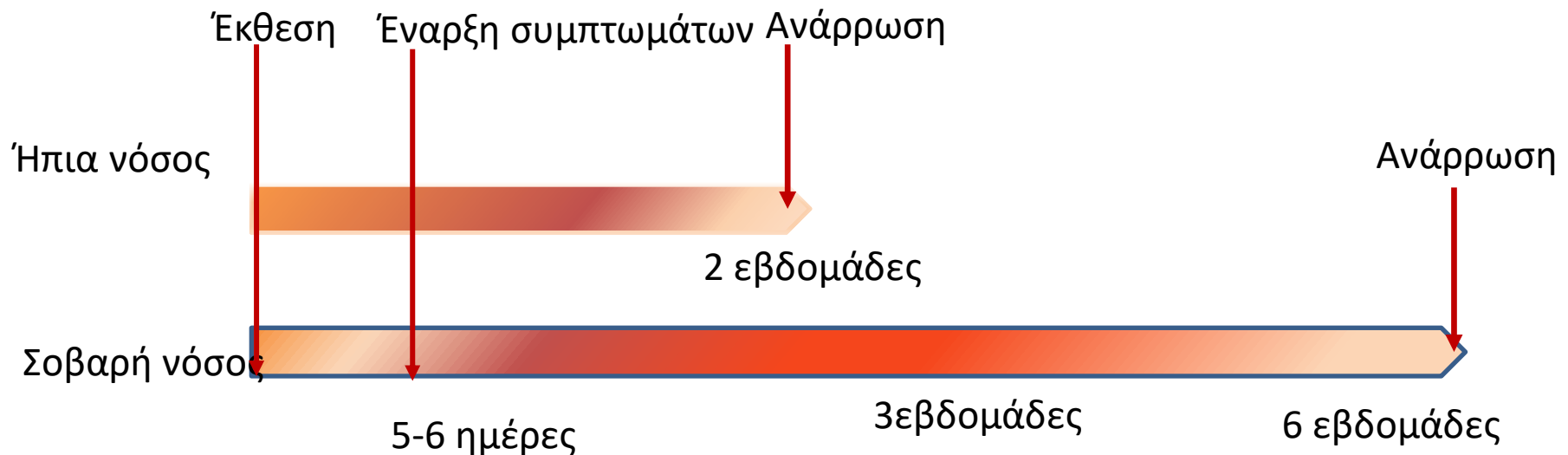

Εξέλιξη της νόσου

- 10-15% των ηπίων και μετρίας βαρύτητας περιστατικών θα εξελιχθούν σε σοβαρή νόσο
- 15-20% των σοβαρών περιστατικών θα εξελιχθούν σε κρίσιμη κατάσταση

Μέσος χρόνος

- Από την έκθεση έως την έναρξη συμπτωμάτων: 5-6 ημέρες
- Από την έναρξη συμπτωμάτων έως την ανάρρωση
 - Ήπια νόσος: 2 εβδομάδες
 - Σοβαρή νόσος: 3-6 εβδομάδες
- Από την έναρξη συμπτωμάτων έως το θάνατο (κρίσιμη κατάσταση)
 - 1-8 εβδομάδες

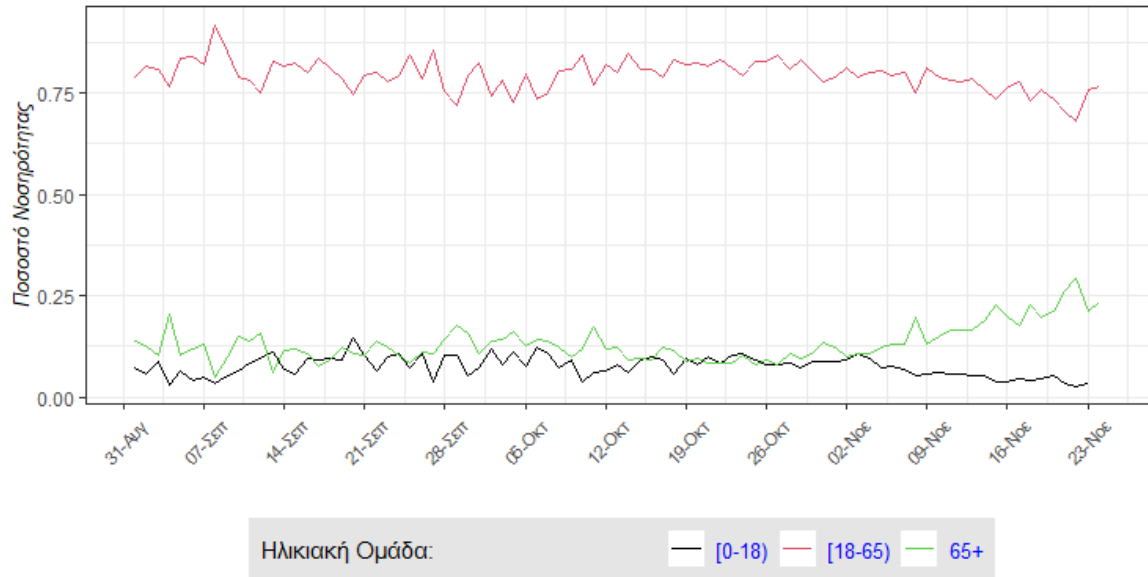

COVID-19 στα παιδιά

Τι γνωρίζουμε

- **Τα παιδιά αποτελούν μικρό ποσοστό του συνόλου των κρουσμάτων που καταγράφονται παγκοσμίως**
 - Παιδιά και έφηβοι: ~ 8% των κρουσμάτων (29% του πληθυσμού)
 - Ήπιες και ασυμπτωματικές περιπτώσεις πιθανώς δε διαγιγνώσκονται
- **Τα παιδιά εμφανίζουν ηπιότερης βαρύτητας νόσο**
 - Σπάνια εκδήλωση: **πολυοργανικό φλεγμονώδες σύνδρομο**
 - Εμφάνιση 2-4 εβδομάδες μετά τη λοίμωξη
 - Παρατενόμενος πυρετός, συνήθως καλή έκβαση με αγωγή
- **Ο ρόλος των παιδιών στη μετάδοση δεν είναι ακόμα πλήρως διευκρινισμένος**
 - Όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από την ηλικία, μπορεί να μολυνθούν και να μεταδώσουν τον ιό σε άλλα άτομα
 - Μικρότερη πιθανότητα μετάδοσης μεταξύ παιδιών <10 ετών συγκριτικά με τα μεγαλύτερης ηλικίας παιδιά
 - Η νόσος καταγράφεται συχνότερα σε εφήβους συγκριτικά με τα μικρότερης ηλικίας παιδιά
 - Τα μεγαλύτερα παιδιά φαίνεται πως είναι περισσότερα ευάλωτα στη λοίμωξη και πιθανότερο να μεταδώσουν τον ιό συγκριτικά με τα μικρότερης ηλικίας παιδιά

Επιδημιολογικά δεδομένα

Παιδιά 0-17 ετών: **6,8%** του συνόλου των κρουσμάτων

- **USA:**

- παιδιά 11,8% του συνόλου των καταγεγραμμένων κρουσμάτων
- 0,2%-5,6% χρειάστηκαν νοσηλεία
- 0,00%-0,04% θνητότητα

Συμπτώματα

- Ηπιότερης βαρύτητας κλινικές εκδηλώσεις συγκριτικά με τους ενήλικες
- Συχνότητα των συμπτωμάτων ποικίλλει ανάλογα με την ηλικία και μεταξύ των μελετών
- Συχνότερα συμπτώματα: πυρετός και βήχας

- **Πυρετός**
- **Βήχας**
- Αναπνευστική δυσχέρεια
- Μυαλγίες
- Καταβολή
- Κεφαλαλγία
- Ρίγος
- Φαρυγγαλγία
- Καταρροή, ρινική συμφόρηση
- Διαταραχές γεύσης, όσφρησης
- Ναυτία, έμετοι
- Διάρροιες
- Κοιλιακά άλγη

Άτυπα συμπτώματα/επιπλοκές

- Επιπεφυκίτιδα
- Εξάνθημα
- Μυοκαρδίτιδα
- Νεφρική/ηπατική δυσλειτουργία

Ασυμπτωματική λοίμωξη

- στα παιδιά μεγαλύτερο ποσοστό (16%-45%)
- 75% των ασυμπτωματικών εξελίσσονται σε συμπτωματική λοίμωξη

Πολυοργανικό φλεγμονώδες σύνδρομο

Μέτρα πρόληψης διασποράς του νέου κορωνοϊού SARS-CoV-2

- **Μη φαρμακευτικές παρεμβάσεις**

- Το πιο αποτελεσματικό μέτρο Δημόσιας Υγείας όσο δεν είναι διαθέσιμο ένα αποτελεσματικό και ασφαλές εμβόλιο
- Λειτουργούν **συνδυαστικά** και **αλληλοσυμπληρωματικά**

- **Τα μέτρα στο σχολικό περιβάλλον**

- Εξειδικεύονται σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά
- Αντανακλούν τα μέτρα στην ευρύτερης κοινότητας
- Καθορίζονται από τα επιδημιολογικά δεδομένα
- Στοχεύουν στον περιορισμό της διασποράς και στην προστασία των πιο ευάλωτων

- **Κύριοι άξονες**

- **Ατομικά μέτρα** (υγιεινή χεριών, αναπνευστική υγιεινή, χρήση μάσκας)
- **Περιβαλλοντικά μέτρα** (καθαρισμός/απολύμανση επιφανειών, αερισμός κλειστών χώρων)
- **Κοινωνικά μέτρα** (τήρηση αποστάσεων, αποφυγή μετακινήσεων και συνωστισμού, σταθερές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις - κλειστές κοινωνικές ομάδες)
- **Απομόνωση κρουσμάτων και ιχνηλάτηση και καραντίνα στενών επαφών**

Μετάδοση του ιού SARS-CoV-2 στο σχολείο

Έχουν καταγραφεί **συρροές κρουσμάτων σε σχολικό περιβάλλον**

Περιορισμένα δεδομένα

- Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, το οικογενειακό περιβάλλον ήταν η πηγή της η έκθεσης στον ιό
- Συχνότερα σε δευτεροβάθμιο επίπεδο εκπαίδευσης
- Πιθανότερη πηγή μετάδοσης: μέλος προσωπικού
 - Συχνότερα μετάδοση από ενήλικα σε ενήλικα
 - Ακολουθώς από ενήλικα σε παιδί και τέλος από παιδί σε παιδί και από παιδί σε ενήλικα

Το σχολείο ως τόπος εκδήλωσης συρροής περιστατικών νόσου COVID-19

- Ο κίνδυνος επιδημίας στο σχολείο αυξάνεται όσο υπάρχει ευρεία κυκλοφορία και μετάδοση του ιού στην κοινότητα
- Η λειτουργία των σχολείων δε φαίνεται να συμβάλει στην αύξηση της μετάδοσης του ιού στην κοινότητα
 - Με προϋπόθεση την τήρηση των μέτρων
- **Επιδημίες μπορεί να εμφανιστούν υπό ειδικές συνθήκες**
 - Ισραήλ: 178 περιστατικά (153 μαθητές 12-18 ετών και 25 άτομα προσωπικό), 10 ημέρες μετά το άνοιγμα των σχολείων
 - Georgia, USA, 260 περιστατικά σε κατασκήνωση (προσωπικό και κατασκηνωτές 6-19 ετών)
 - Και στις δύο περιπτώσεις: πλημμελής εφαρμογή προληπτικών μέτρων
- **Όταν καταγράφεται ευρεία διασπορά του ιού στην κοινότητα τότε η εφαρμογή των προληπτικών μέτρων στο σχολείο γίνεται ακόμα πιο σημαντική**

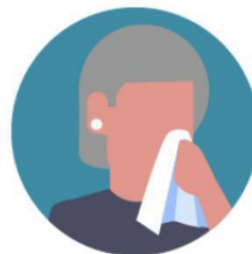
- *Nature, Vol 584, 27 August 2020, How schools can reopen safely during the pandemic*
- *Public Health England, August 2020, SARS-CoV-2 infection and transmission in educational settings: cross-sectional analysis of clusters and outbreaks in England*
- *NEJM, September 2020, Reopening Primary schools during the Pandemic*
- *Eurosurveillance, July 2020, A large COVID-19 outbreak in a high school 10 days after schools' reopening, Israel, May 2020*
- *MMWR, August 2020, SARS-CoV-2 Transmission and Infection Among Attendees of an Overnight Camp. Georgia, June 2020*

Μέτρα πρόληψης στα σχολεία

Εκπαίδευση

Υπεύθυνος διαχείρισης COVID-19

- Αποφυγή εισόδου του ιού στο σχολικό περιβάλλον
- Προστασία των ευάλωτων ομάδων
- Εφαρμογή κανόνων ατομικής υγιεινής
- Τήρηση φυσικής απόστασης – αποφυγή συνωστισμού
- Χρήση μάσκας
- Λειτουργία με γνώμονα τη διασφάλιση σταθερών-κλειστών ομάδων
- Περιβαλλοντικά μέτρα
 - Καθαριότητα/απολύμανση επιφανειών-αντικειμένων
 - Αερισμός κλειστών χώρων

Αποφυγή εισόδου του ιού στο σχολικό περιβάλλον

- Εγρήγορση και ευαισθητοποίηση για **έγκαιρη αναγνώριση και αξιολόγηση ύποπτων συμπτωμάτων**
- **Επί πυρετού ή εκδήλωσης συμπτωμάτων** που εμφανίζονται στη νόσο COVID-19: **Μη προσέλευση** στο σχολείο – παρακολούθηση
- **Έλεγχος πριν από την είσοδο στη σχολική μονάδα**
 - **Από τους γονείς στο σπίτι πριν την αναχώρηση για το σχολείο**
 - **Θερμομέτρηση??**
 - Μη αποτελεσματικό μέτρο
 - Ψευδές αίσθημα ασφάλειας
 - Ασυμπτωματικές περιπτώσεις
 - Προσυμπτωματικό στάδιο νόσου
 - Συμπτώματα COVID-19 κοινά με άλλα νοσήματα (ίσως και μη λοιμώδη)
- Είσοδος μόνο μαθητών, προσωπικού και ελάχιστου απαραίτητου αριθμού ατόμων για τη λειτουργία του σχολείου

Προστασία των ευάλωτων ομάδων

- Αυξημένος κίνδυνος σοβαρής νόσου και επιπλοκών
- Αξιολόγηση κινδύνου για παιδιά και προσωπικό σε συνεννόηση με θεράποντα ιατρό

- **Μαθητές με σοβαρά υποκείμενα νοσήματα**
- **Μαθητές που συγκατοικούν με άτομο με σοβαρά υποκείμενα νοσήματα**
 - Στάθμιση δεδομένων
 - Εξατομικευμένη απόφαση και αναθεώρηση
 - Προστασία της εκπαιδευτικής διαδικασίας και εφαρμογή διαδικτυακών μαθημάτων
- **Εκπαιδευτικοί και άλλο προσωπικό**
 - Εργασίες με χαμηλό κίνδυνο έκθεσης
 - Συμμόρφωση με τις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις

Εφαρμογή κανόνων ατομικής υγιεινής

- **Υγιεινή χεριών**

- Σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 sec
- Αλκοολούχο αντισηπτικό διάλυμα (εάν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα), ΠΑΝΤΑ ΜΕ ΕΠΙΒΛΕΨΗ

- **Παιδιά και προσωπικό**

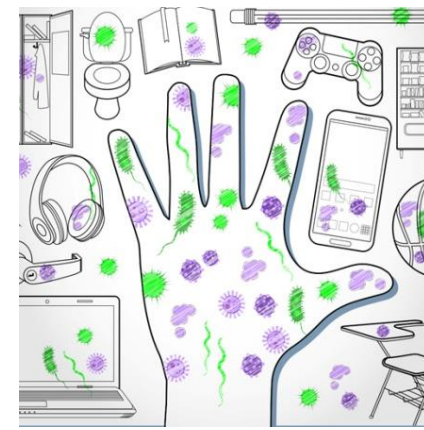
- Κατά την είσοδο στο χώρο
- Όταν είναι εμφανώς λερωμένα (σαπούνι και νερό)

- **Πριν και μετά:**

- Την προετοιμασία ή τη χορήγηση γεύματος
- Τη λήψη τροφής
- Τη χρήση της τουαλέτας
- Την επαφή με εκκρίσεις ή σωματικά υγρά
- Το παιχνίδι σε εξωτερικό χώρο
- Το χειρισμό απορριμμάτων

- **Αποφυγή κοινής χρήσης αντικειμένων και σκευών**

Διασφάλιση επάρκειας υλικών και υποδομής

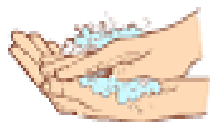

Βρέξτε τα χέρια σας με καθαρό, τρεχούμενο νερό.

Ξεπλύνετε τα χέρια σας καλά κάτω από καθαρό, τρεχούμενο νερό.

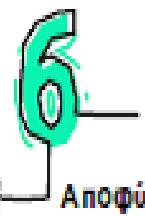
Απλώστε το σαπούνι σε όλη την επιφάνεια των χεριών σας, στις παλάμες και στις ραχιαίες επιφάνειες τους, ανάμεσα στα δάχτυλά σας και στα ακροδάκτυλα κάτω από τα νύχια σας.

Στεγνώστε τα χέρια σας χρησιμοποιώντας χειροπετσέτα μίας χρήσης ή στεγνώστε με αέρα.

Τρίψτε τα χέρια σας επιμένοντας στα παραπάνω σημεία για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα.

Αποφύγετε να κλείσετε τη βρύση με τα καθαρά χέρια, χρησιμοποιήστε την χειροπετσέτα την οποία θα πρέπει άμεσα να απορρίψετε σε κάδο απορριμμάτων.

Εφαρμογή κανόνων ατομικής υγιεινής

- Αναπνευστική υγιεινή

CATCH IT

BIN IT

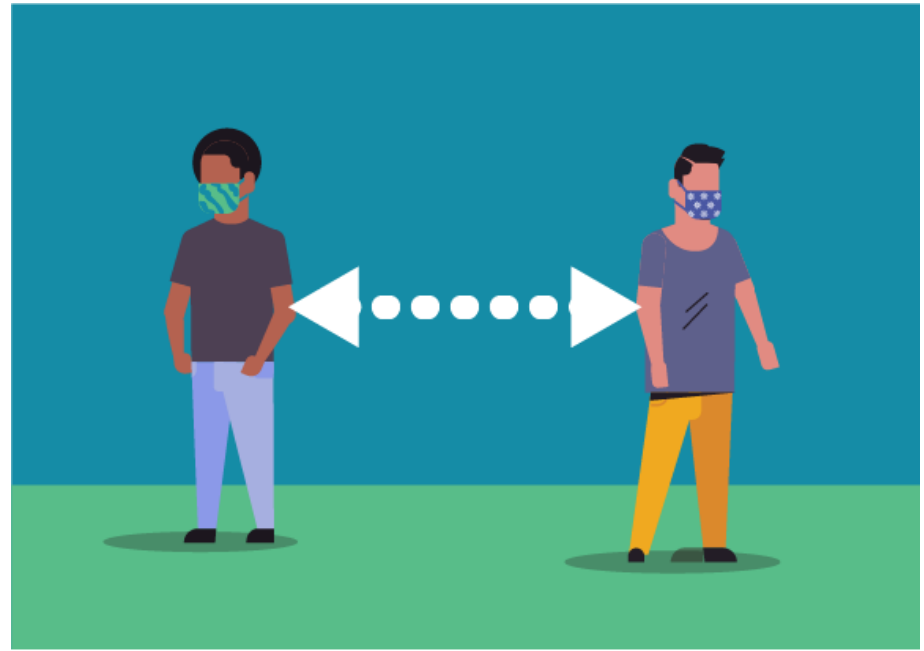

KILL IT

Τήρηση φυσικής απόστασης – αποφυγή συνωστισμού

- Ρυθμίσεις για τις ώρες προσέλευσης – αναχώρησης/ αποφυγή συνωστισμού και ανάμιξης γονέων-παιδιών-προσωπικού
- **Μέγιστες δυνατές αποστάσεις** μεταξύ των θέσεων των μαθητών και μεταξύ μαθητών - εκπαιδευτικών
- Διάταξη θρανίων με κοινή κατεύθυνση
- Αποφυγή ομαδικών δραστηριοτήτων, μέριμνα για γεύματα
- **Οριοθέτηση χώρων, σήμανση διαδρομών** για την αποφυγή συνωστισμού (π.χ προαύλιο, διάδρομοι, σκάλες)
- Αθλητικές δραστηριότητες- ομαδικά αθλήματα: σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία

Ασφαλής μεταφορά

- Σταθερές – προκαθορισμένες θέσεις
- Παιδιά ίδιας οικογένειας ή τμήματος: τοποθετούνται μαζί
- Αερισμός
- Συστηματική χρήση μάσκας

Ασφαλής λειτουργία κυλικείων

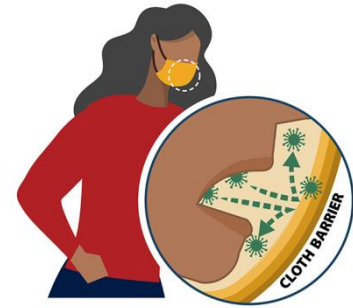
- Διαχείριση τροφίμων
- Τήρηση κανόνων υγιεινής από το προσωπικό
- Αποφυγή συνωστισμού κατά την αναμονή

Χρήση μάσκας

- Μείωση κινδύνου μετάδοσης SARS-CoV-2 >5 φορές (από 17,4% χωρίς μάσκα σε 3,1% με μάσκα)
 - [Chu K et al, The Lancet, June 27 2020: Physical distancing, face masks, and eye protection to prevent person-to-person transmission of SARS-CoV-2 and COVID-19: a systematic review and meta-analysis](#)
- Αποτελεσματικό μέτρο σε ατομικό και πληθυσμιακό επίπεδο
- Περιορίζουν την διασπορά μολυσματικών σταγονιδίων ΚΑΙ προσφέρουν προστασία στο άτομο που την εφαρμόζει σωστά
- Ενδείξεις ηπιότερης εκδήλωσης νόσου λόγω μείωσης του ιικού φορτίου

Χρήση μάσκας

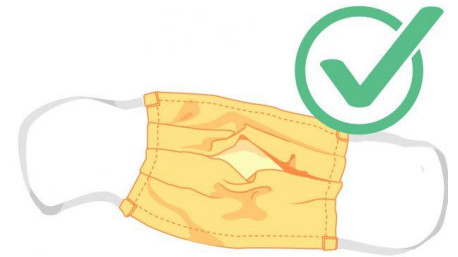
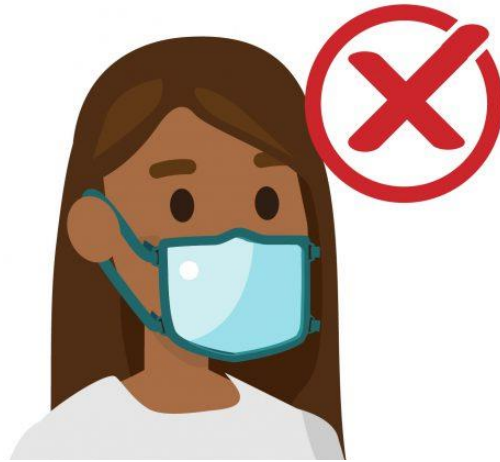
ΠΡΟΣΟΧΗ

- Σωστή εφαρμογή
- Επιλογή μη ιατρικής μάσκας σύμφωνα με προδιαγραφές
- Η καθολική εφαρμογή της μάσκας είναι **συμπληρωματικό μέτρο** και **δεν αντικαθιστά κανένα άλλο μέτρο πρόληψης**

Μάσκα ή ασπίδα προσώπου?

- Συνδυασμός
- Επιλογή σε ειδικές συνθήκες
 - Ανοχή- συμμόρφωση
 - Εκπαιδευτική ανάγκη

Επιδημιολογικά και πειραματικά δεδομένα:

Υφασμάτινες μάσκες πολλών στρωμάτων:

- Περιορίζουν τη διασπορά αναπνευστικών σταγονιδίων μεγάλης και μικρότερης διαμέτρου έως και 80%
- Μειώνουν την απόσταση που μπορεί να διανύσουν τα σταγονίδια που δεν κατακρατήθηκαν

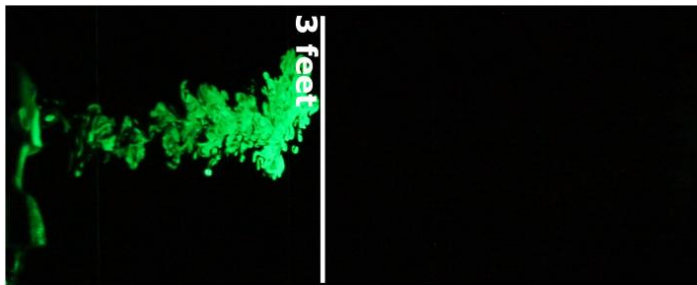
ΚΑΙ

- Εμποδίζουν την εισπνοή (λειτουργούν ως φίλτρο) μολυσματικών σταγονιδίων, ακόμα και μικρής διαμέτρου έως και 50%

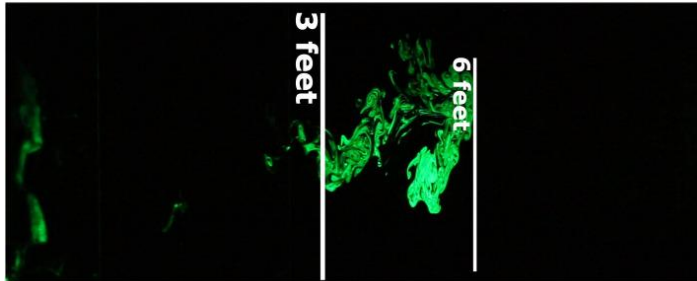
Συμπληρωματική και συνεργική αποτελεσματικότητα

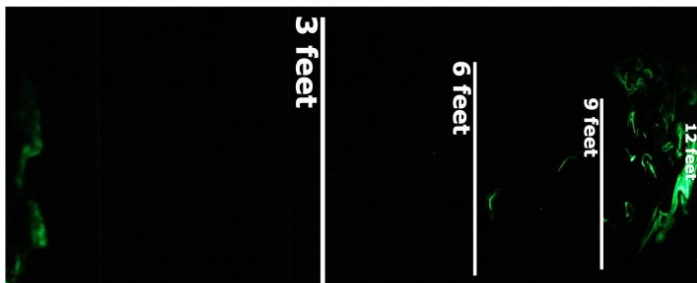
Αυξανόμενη προστασία με την ευρεία χρήση της μάσκας

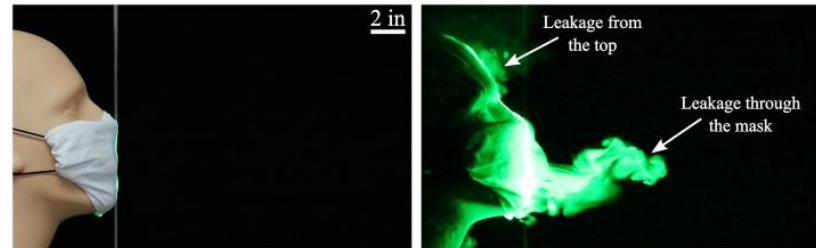
(a)

(b)

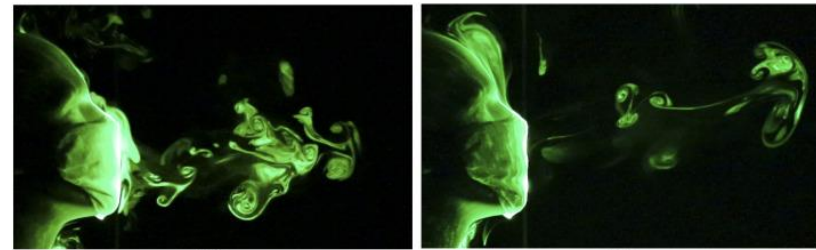

(c)

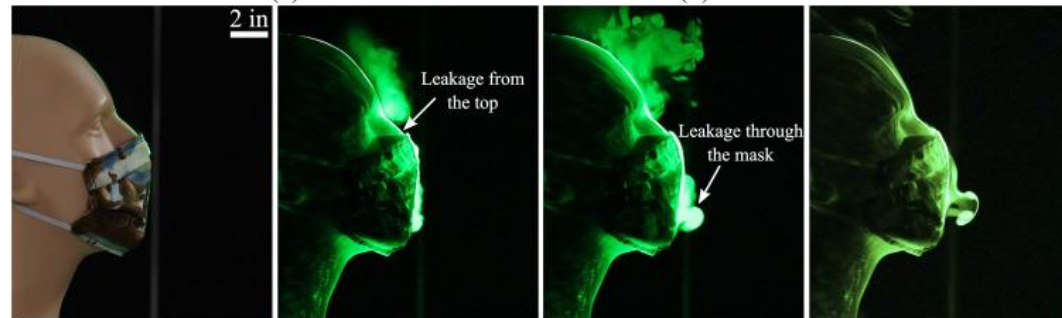
(a)

(b)

(c)

(d)

(a)

(b)

(c)

(d)

Visualizing the effectiveness of face masks in obstructing respiratory jets. *Phys Fluids* (1994). 2020;32(6):061708.10.1063/5.0016018. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/32624649external icon>

ΧΡΗΣΗ ΜΑΣΚΑΣ

ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ

1 ΠΛΕΝΟΥΜΕ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ ΜΕ ΣΑΠΟΥΝΙ ΚΑΙ ΝΕΡΟ, Η΄ ΑΛΚΟΟΛΟΥΧΟ ΑΠΟΛΥΜΑΝΤΙΚΟ ΧΕΡΙΩΝ, ΠΡΙΝ ΑΓΓΙΞΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ

2 ΠΙΑΝΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΟΡΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΕΡΝΑΜΕ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΔΥΤΙΑ ΜΑΣ

3 ΤΡΑΒΑΜΕ ΤΙΣ ΠΛΕΥΡΕΣ ΤΗΣ ΜΑΣΚΑΣ, ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΛΥΨΕΙ ΤΟ ΚΑΤΩ ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΣΑΓΟΝΙΟΥ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΗ ΜΥΤΗ ΜΑΣ

4 ΑΠΟΦΕΥΓΟΥΜΕ ΝΑ ΔΚΟΥΜΠΑΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΟΣΟ ΤΗ ΦΟΡΑΜΕ

5 ΑΦΑΙΡΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΚΡΑΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΟΝΟ ΑΠΟ ΤΑ ΚΟΡΔΟΝΙΑ

6 ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΣΕ ΚΑΔΟ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ

ΠΛΕΝΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΣΤΟΥΣ 60°C ΜΕ ΑΠΟΡΡΥΠΑΝΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗ ΣΙΔΕΡΩΝΟΥΜΕ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΥΦΑΣΜΑΤΙΝΗ

ΤΙ ΔΕΝ ΚΑΝΟΥΜΕ

ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕ ΣΚΙΣΜΕΝΕΣ ΜΑΣΚΕΣ

ΔΕΝ ΠΙΑΝΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΟΤΑΝ ΤΗ ΦΟΡΑΜΕ

ΔΕΝ ΚΑΤΕΒΑΖΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΣΤΟ ΠΗΓΟΥΝΙ

ΔΕ ΦΟΡΑΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗ ΜΥΤΗ

ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕ ΞΑΝΑ ΤΙΣ ΜΑΣΚΕΣ ΜΙΑΣ ΧΡΗΣΗΣ

ΔΕΝ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΜΕ ΤΗ ΜΑΣΚΑ ΣΕ ΚΑΔΟ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΑΛΛΑ ΣΕ ΚΑΔΟ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ

**Μάσκα
ΚΑΙ
Υγιεινή χεριών**

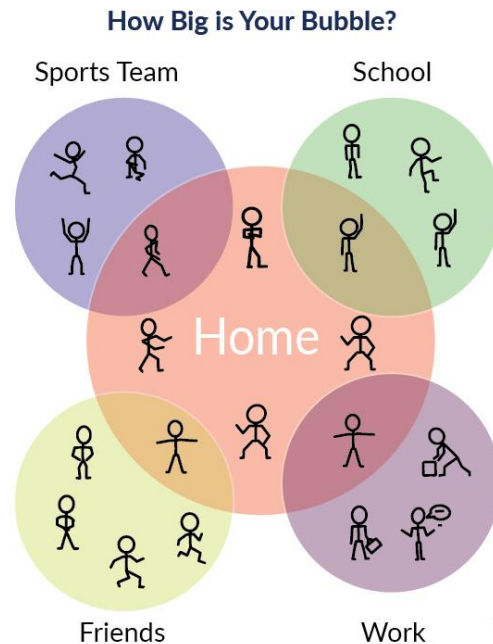
Ειδικές περιπτώσεις

- **Χρήση ιατρικής/χειρουργικής μάσκας** σε παιδιά με:
 - ιστορικό σοβαρής ανοσοκαταστολής (χημειοθεραπεία, μεταμόσχευση αιμοποιητικών κυττάρων ή συμπαγούς οργάνου)
 - ινοκυστική νόσο
 - μεσογειακή αναιμία
 - σακχαρώδη διαβήτη
 - παιδιά που λαμβάνουν βιολογικούς παράγοντες, (π.χ. ρευματολογικά νοσήματα, φλεγμονώδης νόσος εντέρου)
- **Εξαιρέσεις στη χρήση μάσκας**
 - Παιδιά με γνωσιακή, αναπτυξιακή, ψυχική διαταραχή ή διαταραχή συμπεριφοράς
 - Παιδιά με σοβαρό νευρολογικό ή μυϊκό ή άλλο νόσημα που τα εμποδίζει να χειριστούν τη μάσκα τους
 - Παιδιά τα οποία παρουσιάζουν αναπνευστική δυσχέρεια και ως εκ τούτου η μάσκα δεν είναι ανεκτή
- **Ανάγκη χειλεοανάγνωσης**
 - Ασπίδα προσώπου
 - Υφασμάτινη με διαφανές πρόσθιο τμήμα

Λειτουργία σε σταθερές-κλειστές ομάδες

- Σταθερές αίθουσες για συγκεκριμένα τμήματα
- Αποφυγή ανάμιξης /αλληλεπίδρασης παιδιών από διαφορετικά τμήματα
 - Σε αίθουσες για κοινά μαθήματα
 - Σε χώρους αθλητικών δραστηριοτήτων
- Διαφορετικές ώρες ή/και τόπος διαλείμματος
- Διατηρεί την κανονικότητα των δραστηριοτήτων
- Μειώνει τον κύκλο ενδεχόμενης διασποράς

Περιβαλλοντικά μέτρα

- **Φυσικός αερισμός**

- Στα διαλείματα
- Κατά τη διάρκεια του μαθήματος
- Πριν και μετά τον καθαρισμό του χώρου

- **Καθαρισμός**

- Με σαπούνι (ή απορρυπαντικό και νερό) και τριβή
- Απομακρύνει ρύπους και μικροοργανισμούς από επιφάνειες

- **Εφαρμογή απολυμαντικού**

- Ακολουθεί τη διαδικασία καθαρισμού
- Καταστρέφει τους εναπομείναντες μικροοργανισμούς
- Μειώνει τον κίνδυνο διασποράς
- Κοινά απολυμαντικά:
 - Φρέσκο διάλυμα οικιακής χλωρίνης (1:50)
 - Αλκοολούχο διάλυμα, 70%-90% συγκέντρωση αιθυλικής αλκοόλης
- Εφαρμογή τουλάχιστον 1 min

ΠΡΟΣΟΧΗ!

- Τα είδη καθαρισμού και απολύμανσης πρέπει να βρίσκονται μακριά από τα παιδιά
- Καλός αερισμός και πρόληψη εισπνοής ερεθιστικών και πιθανώς τοξικών ουσιών
- Εξοπλισμός Ατομικής Προστασίας από το προσωπικό καθαριότητας
- *Έμφαση στις συχνά αγγιζόμενες επιφάνειες και αντικείμενα*

Διαδικασίες για ασφαλή διαχείριση ύποπτου κρούσματος στο σχολείο

- Υπεύθυνος COVID-19
- Ειδικός χώρος για προσωρινή απομόνωση
- Υλικοτεχνική υποδομή
- Εκπαίδευση προσωπικού
- Επικοινωνία με οικογένεια – Συνεργασία

Ευχαριστώ

- Η επιδημία εξελίσσεται
- Η επιστημονική γνώση εμπλουτίζεται
- Οι οδηγίες **επικαιροποιούνται** ανάλογα με τα επιδημιολογικά και τα επιστημονικά δεδομένα
- **Συνεργασία** και **επικοινωνία** με αρμόδιους φορείς και ΕΟΔΥ

